

ПРОГРАМА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА 6 клас

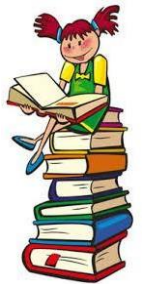
Підручники:

1. Підручник для закладів загальної середньої освіти Зарубіжна література
Автори: Зарубіжна література, 6 кл НУШ Ніколенко О., Рудницька Н.,
Мацевко-Бекерська Л. 2023.

<https://pidruchnyk.com.ua/2624-zaralit-6-klas-nikolenko-2023.html>

2. «Відкрита книга» - безкоштовна електронна бібліотека класики української та світової літератури <https://sites.google.com/site/openbookclassic/skilna-literatura>

У розділах «Програми самостійної роботи» весь матеріал із зарубіжної літератури 6 класу подається за програмовими темами. Вивчення кожної програмової теми буде складатись із кількох розділів, у яких екстерну запропоновано ознайомитись з тим, що він має знати з теми (загальні відомості з цього розділу бажано занотовувати в робочому зошиті, а відомості з теорії літератури – у словнику літературознавчих термінів), що має виконати письмово, який розділ підручника треба опрацювати, на які запитання треба вміти давати усну відповідь

СЕМЕСТРОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА №1

Розділ/тема	Що треба знати і вміти	Джерела інформації
ВСТУП Художня література і мистецтво		
Художня література як мистецтво слова. Художній образ. Традиційні образи в національних літературах.	<ul style="list-style-type: none"> • Які види мистецтва вам подобаються? Чому? • Розкажіть про 1-2 улюблені твори мистецтва • Чим, на вашу думку, твір художньої літератури відрізняється від інших текстів? <p>Поняття й терміни, які треба знати (Теорія літератури)</p> <ul style="list-style-type: none"> - література і мистецтво - художній образ - традиційні образи - література і культура - оригінал - переклад 	Підручник – ст 7 - 15 https://naurok.com.ua/prezentaciya-slovo-v-zhitti-lyudini-175875.html

2.

МІФИ НА ВСІ ЧАСИ

Поняття про міф, його відмінності від казки та легенди. Міфологія народів світу як джерело літературних сюжетів. Основні тематичні групи грецьких міфів.

.1

Картина світу в міфах

- Які галузі знання допомагають людям вивчати й пояснювати довколишній світ у наш час?
- Які тематичні групи міфів існують?
- До якої групи можна віднести кожен з прочитаних вами міфів?
- Занотуйте спільні та відмінні ознаки міфу і казки (можна у вигляді таблиці, як у підручнику)
- Образи яких міфологічних героїв ви запам'ятали з кінофільмів або творів живопису?

<https://naurok.com.ua/prezentaciya-mifi-narodiv-svitu-32291.html>

Підручник – с 16 - 22

Поняття й терміни, які треба знати (Теорія літератури)

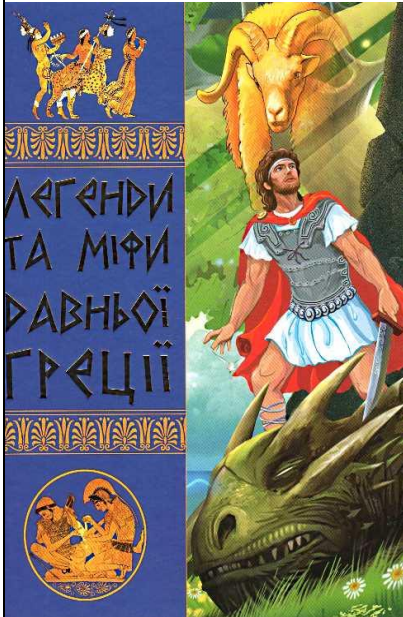
- міф
- види і цикли міфів
- відмінність міфу від казки

2.2

З давньогрецької міфології

Міф про Прометея
Цикл міфів про Геракла
Міф про Дедала та Ікара
Міф про Нарциса

- Яку назву в давнину мала Греція? Що ви знаєте про цю країну?
- На які цикли поділяються міфи Давньої Греції?
- Яких героїв давньогрецьких міфів ви знаєте?
- Охарактеризуйте образи Зевса, Прометея, Гефеста, Геракла?
- Які добрі справи здійснив Прометей для людей?
- Уявіть, що Геракл живе в сучасній Україні. Які справи він міг би здійснити?
- Людські злети і падіння в міфі про Дедала та Ікара.
- Критика егоїзму і самозакоханості в міфі про Нарциса?
- Персонажі міфів у живописі, музиці, кінострічках та мультиплікаційних фільмах
- Образ Прометея у творчості Тараса Шевченка та Лесі Українки

<https://dovidka.biz.ua/yaki-12-podvigiv-gerakla/>

<https://www.youtube.com/watch?v=IXhktbYWrUY>

Підручник – ст 18 - 41

2.3

З давньослов'янської міфології

- Хто такі давні слов'яни?
- На якій території проживали давні слов'яни і українці?
- Пантеон давньоукраїнських богів – Род, Сварог, Перун, Ярило.
- Уявлення давніх українців про світ – божества, що живуть в лісах, луках, річках
- Міф про цвіт папороті в українській та польській міфологіях
- Спробуйте змалювати і розповісти – хто такі Мавки, Лісовики, злидні? Чи побутують уявлення давньоукраїнської міфології в житті сучасних людей?

<https://4read.org/1610-mfi-ta-legendi-davnh-ukrayincv.html>

Підручник – ст 22 - 23

ПРИГОДИ І ФАНТАСТИКА

	Розділ/тема	Що треба знати і вміти	Джерела інформації
3.1	<p>Жуль Верн «П'ятнадцятирічний капітан»</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Що ви знаєте про історію створення роману «П'ятнадцятирічний капітан»? Доведіть, що «П'ятнадцятирічний капітан» - це пригодницький роман? Спробуйте записати частини сюжету роману «П'ятнадцятирічний капітан»». <ul style="list-style-type: none"> Експозиція - ..... Зав'язка - ..... Розвиток дії - ..... Кульмінація (кульмінації) - ..... Розв'язка - ..... Спробуйте створити характеристику Дика Сенда Які риси характеру допомогли Діку Сенду у складних життєвих випробуваннях? Як зображена проблема рабства в романі? Образи природи та ідея її пізнання у творі. <p>Поняття й терміни, які треба знати (Теорія літератури)</p> <ul style="list-style-type: none"> - роман - пригодницький роман - ознаки пригодницького роману 	<p>https://dovidka.biz.ua/p-yatnadtsyatirichniy-kapitan-obraz-dika-senda/</p> <p>Підручник – ст 46 - 66</p> <p>https://4read.org/412-zhjul-vern-pjatnadcjatrchnij-kapitan.html</p>

**Чарльз Дікенс
(1812–1870)**
**«Різдвяна пісня в
прозі».**

• Яким ви уявляєте Скруджа? Складіть усний і письмовий портрет героя за наступними пунктами:

1. Зовнішність. («Цитата»)
2. Чим займається у житті, його професія.
3. Риси характеру
4. Негативні вчинки
5. Позитивні вчинки
6. Ваше ставлення до

Скруджа (своїми словами)

- Чим Скрудж пожертвував заради грошей?
- У який момент головний герой вирішив змінитись і творити добро?
- Як святкують Різдво у різних країнах світу? Чи схожі описи святкування цього свята в Британії і святкування Різдва в Україні?
- Різдвяні дива, що здатні змінити людину і світ на краще

Поняття й терміни, які треба знати (Теорія літератури)

- повість
- оповідання
- різдвяне оповідання
- композиція
- фантастичне в літературі

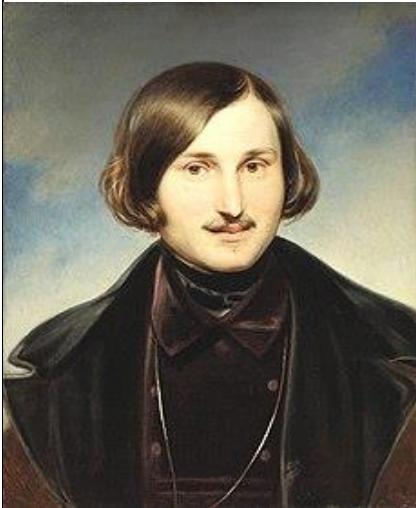
<https://dovidka.biz.ua/rizdvya-na-pisnya-u-prozi-plan-dotvoru/>

Підручник – ст 82 - 98

<https://4read.org/2307-dykkens-charlz-ryzdvyana-pysnya-v-prozy.html>

3.3

**Микола Гоголь
(1809–1852)**
«Ніч перед Різдвом»

- Де і коли відбуваються події твору «Ніч перед Різдвом»?
- Які сюжетні лінії переплітаються у повісті?
- Побутові (реальні) елементи у творі
- Фантастичні елементи у повісті
- Спробуйте сформулювати тему твору (про що йдеться)?
- Спробуйте сформулювати ідею твору (головну думку автора)
- Яких персонажів ви віднесли б до позитивних героїв повісті, а яких – до негативних? Чому?
- Чи знайшли ви в творі елементи українського фольклору? Які саме?
- Які традиційні фольклорні персонажі присутні в повісті «Ніч перед Різдвом»?
- Випишіть із опису зимової ночі на початку повісті «Ніч перед Різдвом» художні засоби (епітети, порівняння, метафори, які вивчались у 5-му класі).
- Як ви гадаєте, автор вживає цей пейзаж лише щоб вказати нам на пору року, коли відбуваються події, чи цей опис природи виконує ще якісь функції у творі?
- Що допомогло Вакулі досягти в житті щастя?

<https://4read.org/739-nch-pered-rzdvom-1829-1832-mvgogol.html>

Підручник – ст 68 - 81

3.4

**Астрід Анна Емілія
Ліндгрєн (1907–2002)
«Міо, мій Міо»**

- Знайдіть у підручнику відомості, присвячені творчості А. Ліндгрєн?
- Як склалась доля хлопчика Буссе?
- Мрії головного героя, що допомагають здолати життєві негаразди й самотність
- Перемога юного лицаря Міо (Буссе) над злими чарами
- Друзі, сили добра, персонажі зі світу природи, які допомагають головному героєві.
- Віра в перемогу дружби та людяності у творі
- Чарівний світ і казкові образи твору.
- Охарактеризуйте образ Міо *до того і після того*, як він потрапив у казковий світ? Що вплинуло на зміни в характері героя?

Поняття й терміни, які треба знати (Теорія літератури)

- повість
- повість-казка
- фантастичне в літературі
- гумор в літературі
- порівняння як художній засіб

<https://www.youtube.com/watch?v=IWe0-UyR3DE>

<https://www.youtube.com/watch?v=Loq0Zz6IYWs>

Підручник – ст 99 - 122

СЕМЕСТРОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА №2

НЕ ЗДАВАТИСЯ В ЖИТТЄВИХ ВИПРОБУВАННЯХ

4.1

Джек Лондон
(1876–1916)

«Жага до життя»

JACK LONDON
Complete Novels

- Яку назву в історії Америки отримав зображений у творі період освоєння Аляски?
- Поділіть твір «Жага до життя» на частини (за сюжетом), придумайте і запишіть до них назви?
- Визначте риси характеру головного героя твору «Жага до життя»?
- Чому головний герой твору «Жага до життя» не мав імені?
- Доведіть, що «Жага до життя» за жанром – оповідання?
- Які проблеми порушує автор у творі «Жага до життя»?
- Чи актуальні ці проблеми в наш час?
- Збереження моральних переконань у моменти смертельної небезпеки – чому різні люди в такі моменти діють по-різному?

Поняття й терміни, які треба знати (Теорія літератури)

- портрет героя
- проблематика твору
- вплив обставин на формування характеру і вчинки, внутрішній світ героя/героїні

<https://4read.org/352-dzhek-london-zhaga-do-zhittja.html>

Підручник – ст 136 - 152

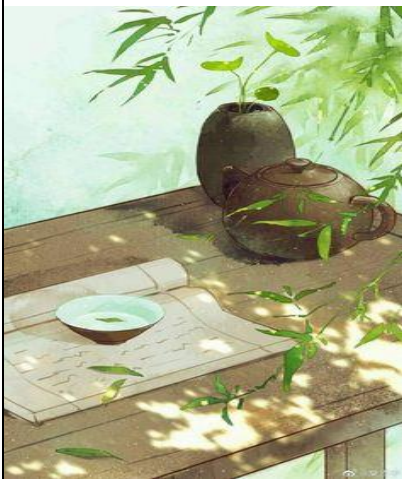

<p>4.2</p>	<p>Анна Гавальда (нар. 1970) «35 кіло надії»</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитати твір • Чи правдиво зображено тему школи, родини, життєвого покликання особистості у творі? • Грегуар Дюбоск – наш сучасник, французький школяр - на шляху дорослішання • Складні випробування та їх роль у формуванні характеру підлітка • Образ дідуся Леона як моральний приклад і опора для хлопчика, порозуміння між поколіннями людей. • Напишіть поради для вчителів (3-4) як необхідно вчити в школі, щоб дтям і підліткам хотілося вчитись... 	<p>Підручник – ст 153 - 167</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=yoX7nuifPLg</p>
<p>4.3</p>	<p>Міхаель-Андреас-Гельмут Енде (1929–1995) «Джим Гудзик і машиніст Лукас»</p> 	<ul style="list-style-type: none"> • Образи Джима Гудзика та Лукаса як позитивних казкових героїв, які сміливо вступають у боротьбу зі злом і насильством • Визначте роль фантастики та елементи казковості у творі? • Які теми присутні у творі? Чи цікаві для вас ці теми? • Які пригоди сталися з Джимом та Лукасом в країні Недогадії? <p>Поняття й терміни, які треба знати (Теорія літератури)</p> <ul style="list-style-type: none"> - тема твору - ідея твору 	<p>Підручник – ст 169 - 198</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=Rllneaqq24I</p>

5.1

**Мацуо Басьо
(1644–1694)**

Хайку

- Прочитайте з підручника відомості про те, які є особливості побудови хайку?
- Оберіть 2 хайку та запишіть відповіді на запитання стосовно їх художньої своєрідності?
- Яким настроєм пройнятий вірш?
- На яких деталях - «штрихах» побудовано поетичну картину у хайку?
- Чи є у хайку «сезонні слова», які саме?
- Чи пов'язаний образ природи в хайку з душевним станом людини? Як саме?
- Яка основна думка вірша?
- Що ми знаємо про Японію?
- Спробуйте самостійно створити 2-3 хайку з дотриманням законів жанру

Поняття й терміни, які треба знати (Теорія літератури)

- вірш
- хайку
- підтекст

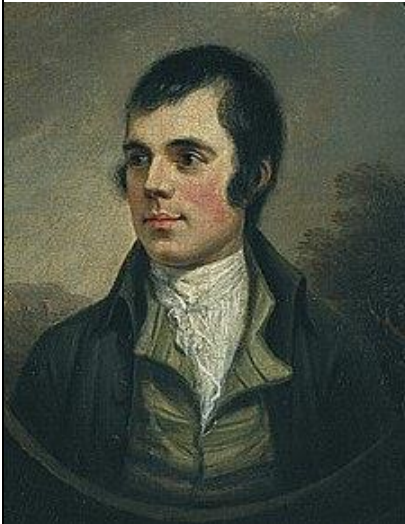
Підручник – ст 199 - 206

<https://knigogo.com.ua/knigi/hajku/>

5.2

**Роберт Бернс
(1759–1796)**

**«Моє серце
в верховині...»**

- Прочитайте статтю підручника про життя і творчість Роберта Бернса
- Що ви знаєте про Шотландію, де вона знаходиться, які природні умови цієї країни?
- Які почуття і настрої втілено у вірші?
- Що для ліричного героя є найдорожчим? Знайдіть у тексті вірша епітети, метафори, порівняння та антитези?
- Яку роль відіграють художні засоби в тексті вірша?

**Поняття й терміни, які
треба знати** (Теорія
літератури)

- ліричний герой
- антитеза
- епітет
- метафора
- порівняння

Вчимо вірш напам'ять

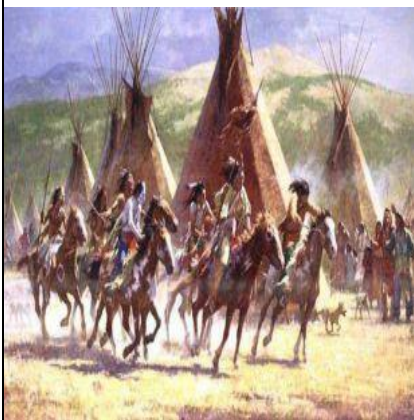
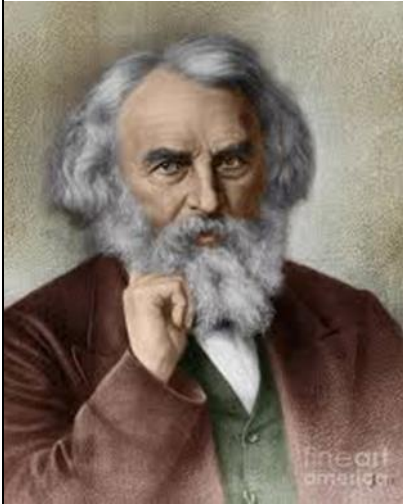

Підручник – ст 208 - 214

https://www.youtube.com/watch?v=Z1x1_Wb6pOE

5.3

**Генрі Лонгфелло
(1807–1882)
«Пісня про Гайавату»
(«Люлька згоди»)**

Підручник – ст 215 - 223

- Прочитайте статтю у підручнику про життєвий і творчий шлях Г. Лонгфелло, історію створення письменником твору «Пісня про Гайавату» та відомості про те, хто такий Гайавата?
- Визначте тему і основну думку поеми «Пісня про Гайавату»
- З якою метою Великий Дух скликає індіанські племена?
-

**Поняття й терміни, які
треба знати** (Теорія
літератури)
- поема

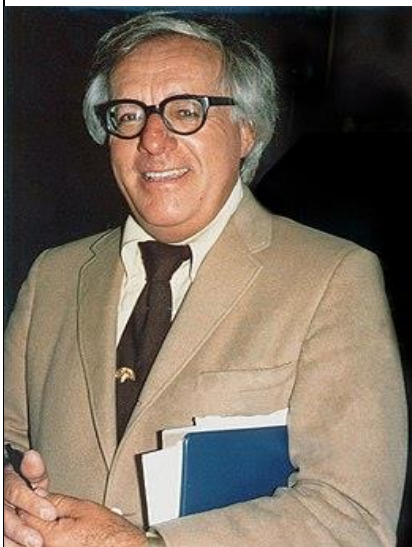

ЗАМИСЛЮЄМОСЯ ПРО МАЙБУТНЄ

6.1

Рей Дуглас Бредбері
(1920–2012)
«Усмішка»

- Прочитайте статтю підручника про життєвий і творчий шлях Р. Бредбері
- Доведіть, що «Усмішка» за жанром є фантастичним оповіданням?
- Складіть усну характеристику Тома, героя твору Р. Бредбері
- Визначте фантастичні елементи у творі «Усмішка»?
- Якого значення набуває образу Джоконди для розкриття авторського задуму твору?
- Наслідком яких подій стали умови життя людей, показані у творі?
- Проти чого застерігає автор людство в майбутньому?
- Чи вірить автор в силу мистецтва, яке здатне врятувати душу людини та світ?

Поняття й терміни, які треба знати (Теорія літератури)

- новела
- художня деталь
- фантастичне в літературі

<https://www.youtube.com/watch?v=EgrtLnxJp0w>

Підручник – ст 225 - 235

**Роберт Шеклі
(1928–2005)
«Запах думок»**

- Прочитайте статтю підручника про життєвий і творчий шлях Р. Шеклі?
- Визначте тему й ідею оповідання Р. Шеклі?
- Складіть план оповідання «Запах думки» - кожний пункт має відображати важливий момент у розвитку сюжету?
- Яких істот побачив головний герой на планеті?
- В який момент Лерой зрозумів, як необхідно діяти, щоб уникнути небезпеки на чужій планеті?
- Доведіть, що «Запах думок» - науково-фантастичний твір?
- Духовне й фізичне випробування головного героя Кліві?
- Уславлення могутності, розуму та інтуїції людини, її здатності не схилитися в екстремальних ситуаціях.

Поняття й терміни, які треба знати (Теорія літератури)

-науково-фантастичне оповідання

Підручник – ст 237 - 252

<https://www.youtube.com/watch?v=WPBoksnPM5E>

Основні правила роботи над твором – мініатюрою

До творів – мініатюр, які проводяться в усній або письмовій формі переважно пред'являються всі ті ж вимоги, що й до творів великих розмірів.

1 Необхідно визначити тему твору – мініатюри

2 Твір - жанр, який заперечує переписування, тому що в творі повинні бути ваші власні міркування (я так вважаю, мені найбільше подобається (чи не подобається), мене вразило, як на мій погляд...)

3 Для написання твору – мініатюри не потрібен план, але три складові частини повинні бути присутніми

- вступна частина
- основна частина
- заключна частина

Вступна частина твору передбачає налаштування на настій твору, репрезентує основну тему, тут часто вживають епіграфи, цікаві вислови і власніемоції.

Основна частина безпосередньо розкриває тему твору. Для підтвердження ваших власних думок стосовно сюжету художнього твору або образів і характерів твору краще вдаватися до цитат, але цитати не можуть складати значний обсяг твору.

Заключна частина - висновки, які відповідають на запитання, що є наявним у назві теми, підсумовують ваші спостереження за сюжетом твору або характерами літературних образів, підтвердження чи спростування тез чи висновків, які були присутні в основній частині твору.

Треба пам'ятати, що ці три частини — частини єдиного цілого.

Твір виконується ТІЛЬКИ українською мовою.

Додаток 1

Як складати характеристику літературного героя

- * Дані про героя (з якого художнього твору, головний чи другорядний герой)
- * Портрет героя. Якщо змінюється, то як саме?
- * Вчинки героя. Як вони розкривають його внутрішній світ?
- * Мова героя.
- * Ставлення до героя інших персонажів твору. Чим воно зумовлене?
- * Додаткові художні відомості (деталі), описи тощо, які характеризують внутрішній світ героя, зміни, які з ним відбуваються.
- * Ставлення автора до свого героя.
- * Ваше ставлення до героя.

Додаток 2

Як підготувати порівняльну характеристику літературних героїв

- ✓ Визначте місце кожного героя в художньому творі (творах) (головні чи другорядні ці герої, позитивні чи негативні у зображенні автора).
- ✓ Пригадайте, які художні засоби використовуються для характеристики літературних героїв.
- ✓ Доберіть у вивченому творі (творах) потрібні для відповіді факти, цитати тощо.
- ✓ порівнюючи літературних героїв, визначте у них спільне та відмінне (у поведінці, вчинках, ставленні до інших героїв, портретних характеристиках тощо).
- ✓ Зверніть увагу на авторську характеристику кожного літературного героя (або вираження іншими засобами ставлення письменника до нього).
- ✓ Сформулюйте особисте ставлення до кожного з героїв.
- ✓ Складіть план порівняльної характеристики.
- ✓ За складеним планом характеристики, з опорою на текст, підготуйте усну розповідь або письмовий твір (відповідно до завдання).

Додаток 3

Як підготуватися до виразного читання тексту

- * Уважно перечитайте текст. Уявіть собі те, про що в ньому йдеться.
- * Визначте тему, основну думку, основний тон висловлювання.
- * Визначте настрій, з яким читатимете текст.
- * Подумайте, з якою метою ви читатимете цей текст, у чому будете переконувати своїх слухачів.
- * Підкресліть найважливіші у змісті слова, тобто логічно наголошені.
- * Визначте паузи
  - / - кома, ледь помітна пауза
  - // - двокрапка й тире, помітна пауза
  - /// - крапка, явна пауза з інтонацією завершеності.
- * Позначте стрілочками зміни тону голосу під час читання
  - ↑ стрілка вгору - підвищення тону
  - ↓ стрілка вниз – зниження тону
  - стрілка горизонтальна – рівний тон
- * Прочитайте кілька разів текст з дотриманням вимог усіх позначок.
- * Продумайте, як ви можете використати інші засоби усного мовлення: темп мовлення, гучність голосу, жести тощо.
- * Виразно прочитайте текст своїм близьким і з'ясуйте, що б вони побажали вам для кращого прочитання твору. Врахуйте їхні побажання.

Додаток 4

Як складати план твору

- ✓ План складається у довільній формі: чи то цитатний, розповідними чи питальними реченнями, чи в змішаному вигляді.
- ✓ Кожен пункт плану має відображати один із важливих напрямів думки.
- ✓ Пункти плану не повинні повторюватися, дублювати один одного.
- ✓ Слід зберігати наступність і підпорядкованість частин (вступ, основна частина, висновки).
- ✓ У плані необхідно зафіксувати:
  - про що йтиметься у вступі та висновках (а не просто «Вступ», «Висновки»);
  - твори, які аналізуватимуться і які слід згадати; головні цитати, які будуть використані у творі;
  - оригінальні думки, спостереження, враження тощо.